

Васил Колевски отбеляза: „Радостен факт е, че у нас ще излезе такава монография за Нушич“. Той препоръча на автора да се съобрази с бележките и напътствията на рецензентите и изказалите се другари, които ще му помогнат наистина да издаде научен труд, който ще прави чест не само на Б. Ничев, но и на Института за литература. В. Колевски препоръча на автора да състави Нушич с творчеството на повече автори-сатирици, за да може с такава по-ярка съпоставка да се намери мястото му в световната литература. Това налага и съпоставка с творчеството на Алеко Константинов.

Председателстващият **Г е о р г и Ц а н** е в направи свои бележки и общи изказванията на присъстващите. Той

изтъкна сериозността, с която рецензентите са се отнесли към тоя интересен труд. Авторът разглежда Нушич не изолирано, а в развитието на сръбската литература и го свързва с традициите на литературния развой и с развитието на реализма в Сърбия. Г. Цанев също подчерта, че трябва да се разшири въпросът за Нушич в България. Той смята неправилно заглавието на една от главите — „Художественото майсторство на Нушич“, тъй като майсторството на писателя е отразено в целия труд.

Накрая Боян Ничев даде разяснения по някои въпроси и благодари на изказалите се за дадените му препоръки.

Научният съвет реши трудът на Боян Ничев да бъде приет за печат.

„ДВА ОБРАЗА НА МАЙКИ-РЕВОЛЮЦИОНЕРКИ“

На 10 май т. г. в Секцията по славянски и западноевропейски литератури бе разгледана работата на Ванда Смоховска-Петрова „Два образа на майки-революционерки и връзката помежду им“. (Т. Т. Йеж „В зори“ и „Майка“ от М. Горки).

В рецензията си за разглеждания труд Иван Цветков изтъкна, че авторката е спряла вниманието си на един твърде интересен и непоставян досега въпрос. За да докаже своята теза, тя е привела целия известен материал. Смоховска сочи, че Горки е познавал романа „В зори“, в центъра на който популярният на времето си полски писател Теодор Томаш Йеж (Зигмунд Милковски) е поставил образа на българска майка-героиня, създаден от него по впечатления за баба Тонка Обретенкова. Сочейки рецензията на Горки за книгата на Йеж от 1899 г., Смоховска намира редица аналогични положения в процеса на вътрешното израстване у героините на Горки и Йеж. Революционизирането на съзнанието на двете жени претворява, променя емоционалния им живот. Авторката отбелязва, че вътрешните промени у тях възникват по еднакъв начин — те започват и в двата случая под влиянието на синовете им. Майчинската любов се оказва оня проводник, по който минават първите искрици на революционната истина за тях. Рецензентът изтъкна, че анализирайки вътрешното развитие на двата образа, Смоховска не проявява ни най-малка тенденция да опрости или огруби поставения проблем. Напротив, тя го вижда в неговата сложност и многостранност. Държейки сметка за съществениите различия между двамата писатели, авторката изказва само предположение, че на такъв художник като Горки образът на

Йежовата баба Мокра не е могъл да не направи впечатление и „може би той е дал първия тласък, първия импулс на големия пролетарски творец да постави в центъра на своя роман именно една майка, която става революционерка под влияние на сина си“, че „в многолюдната редица на руските жени-майки и революционерки — прототипове на Горкиевата майка, начело на които стои Ана Кирилова Зооломова“ едно своеобразно, свое място заема и Йежовата баба Мокра, чийто прототип е българската революционерка баба Тонка. Смоховска, разбира се, държи сметка както за различното идейно съдържание, така и за различната обобщителна сила на двата образа. Винаги, където е необходимо, тя обръща внимание върху факта, че докато у Йеж се води борба против националното робство, то у Горки става дума за социално освобождение на работническата класа и трудещите се от игото на капитализма.

Изтъквайки, че разглежданият въпрос у Смоховска е поставен съвсем правомерно и напълно научно, Иван Цветков обръща внимание върху някои поправки и подобрения на работата. Според него трябва да се помисли дали е нужно такова подробно изложение на образа на баба Мокра. Той направи предложение и по-определено да се свърже оценката на „Майка“ с Ленинското изказване за романа и да се изтъкне още повече разширителното значение на образа у Горки.

Според К. К у е в работата третира едно наистина интересно явление. Разбира се, „Майка“ щеше да се появи и без срещата на Горки с Милковски. Но може би тая среща е помогнала да се разшири историческият материал, легнал в основата на Горкиевия роман. Куев посочи, че образът на баба Тонка е отразен и в други литера-

тури. Той е на мнение, че една такава работа, като тая на Смоховска трябва да бъде отпечатана.

Б о я н Н и ч е в изтъкна, че Смоховска с умение е поставила въпроса, с който се занимава в работата си. Той посочи, че на някои места ще трябва да се направят известни съкращения и подобрения.

Е м и л Г е о р г и е в намира, че темата, с която се занимава Смоховска, е твърде благодарна. Тук наистина има материал, който може интересно да бъде обработен. Това е една тема за сравнително литературно изследване. В случая, раз-

бира се, имаме и момент на контакт и проф. Георгиев смята, че Смоховска би могла да прояви и повече смелост в своите изводи. Но тя, естествено, трябва да обърне внимание малко повече и върху разликите между двата образа. В тоя си вид обаче работата на Смоховска е напълно приемлива. Според него съкращение в изложението на образа на баба Мокра не е необходимо.

След като авторката даде някои обяснения, бе решено работата на Ванда Смоховска-Петрова да бъде предложена за печат.

Редакционен комитет:

ПАНТЕЛЕЙ ЗАРЕВ — главен редактор

АГНАС НАТЕВ, ГЕОРГИ ДИМОВ, ГЕОРГИ ЦАНЕВ, ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ, ЛЮДМИЛ СТОЯНОВ,
МИНКО НИКОЛОВ, ПЕТЪР ДИНЕКОВ, СТОЯН КАРОЛЕВ, ТОДОР ПАВЛОВ

Редактор-секретар — Христо Йорданов